

ROLF SCHREINER:

Nytt fra Lusaka

Det va ein gang ein by i Afrika så hette Lusaka – oppkalt itte høvding Lusaaka så va ein kjent og kjær person i området for någen hundre år siden. På begynnelsen av 1900-talet vokste Lusaka ganske kraftigt, møje på grunn av britiske nybyggare så fulgte med jernbanen så blei bygd heilt inn i byen.

Lusaka lå i den britiske kolonien Nord-Rhodesia, og byen va ganske sentralt plassert i landet – som et skjæringspunkt mydlå hovedveiene Great North Road og Great East Road, og med egen jernbanestasjon. Derfor blei landets hovedstad i 1935 flytta fra Livingstone te Lusaka.

Den nasjonale frigjøringsbevegelsen klarte itte kvert å få slutt på det britiske kolonistyrete – Nord-Rhodesia blei Zambia, og Sør-Rhodesia blei Zimbabwe. Lusaka e i dag hovedstad og stysste by i Zambia. Byen ligge på 1300 meters høyde og har 1,7 millioner innbyggare.

Så vett me det. E dåkker med, så langt? Bra.

Lusaka e altså ein store by med møje business, og han så eg nå ska fortella om, va ein rige forretningsmann fra Lusaka. Han hadde det han trengde og vel så det. Han bodde i et stort, flott hus litt i utkanten av byen, han hadde mange tjenare så va veldig trofaste mod sjefen sin – og han hadde ei veldig fine kåna. Hu va høge og slanke, hu hadde fantastisk flotte øyne og hu visste akkorat koss hu sko bevega seg for å få oppmerksomhed fra adle mannfolkene i lokalet.

«Hu går'kje øve golvne – hu glir» sang Smalhans på albumet «Smalhans» så blei udgitt tidligt på 1980-talet. Og akkurat sånn va det med denne flotte damå så va gifte med den rige forretningsmaen i Lusaka.

Men – så va det sånn at siden han va ein vellykka forretningsmann, så va han møje ude på lange forretningsreiser. Han besøkte andre byer i Zambia og ellers i Afrika, og han kunne ver vekke både to og tri netter om gangen. Og då e det klart at siden kånå va jysla fine, så va der ofte mannfolk så gjekk og luska rundt huset dis udpå nettene når maen va ude på reise.

Altså – då har me følgende scenario: Den pene kånå e møje aleina hemma, og det krele med lystne mannfolk så prøve å få kontakt med damå på nattestid. Dermed gjekk det så det måtte gå – hu lod seg rett og slett frista te et lide eventyr eller to med någen av de mannfolkå så prøvde seg. Sånn av og te...

Dermed begynte ryktene å gå blant tjenerne i det fasjonable huset i utkanten av Lusaka. «Missis lever farlig,» sa de. «Missis tar store sjanser.» «Missis må passe seg.» Og så vidare...

Disse ryktene fekk selvfølgelig maen hørre te slutt. Det va sikkert ein tjenaar eller to så tenkte at her e der litt ekstra pengar å henta. Den rige forretningsmaen blei både sure og såra då han hørte at kånå dreiv og holdt på med andre, og han lurte på om ha sko ta livet av na med kniv eller pistol. Men så va hu så fine, og han va så glade i na – at han bestemte seg for å tilgje. Glemma alt. Men då måtte kånå lova dyrt og helligt – og sverga ved foreldrenes grav og alt det der – at hu aldri merr sko treffa andre mannfolk. Nå sko hu bare ver trofaste mot maen.

For sikkerhets skyld allierte maen seg med hovmestaren sin – han hette Zambo, og han va sjef for de andre tjenerne i huset. Zambo, så forresten e det vanligste mannanavnet i Zambia, lovte å fylla nøye med på ka den vakre kånå gjorde når maen va ude og reiste.

Dermed blei det sånn at kver gang maen va på forretningsreise, så ringte han hjem te tjeneren Zambo og spurte om alt va så det sko ver. Om kånå klarte å holda seg onna andre mannfolk.

Så va det ein gang maen va på reise langt nord i Zambia. Mydlå Chingola og Mufulira va der ein store utstilling av regntøy og hyggstylvlar, og siden dette va rett før regntiå, va vår mann på plass for å gjørr innkjøb te ein av butikkane sine. Og itte ein lange dag med møje businessprat ringte han hjem.

– Zambo!

«Ja, min herre.»

– Er fruen i huset hjemme?

«Ja, min herre.»

– Hvor er hun?

«Det er sent, min herre, og hun er gått til sengs.»

– Gått til sengs? Alene?

«Eh – nei, min herre. Mannen er der også.»

– Nei! Nå er det pinadø nok! Zambo – ta elefantriflen og skyt begge to!

«Javel, min herre.»

Maen hørte et klikk i telefonen. Så blei der ein pause – før Zambo va tebage. Imydlå pusting og pesing sa han:

«Min herre – begge er døde. Hva skal jeg gjøre med likene?»

– Ja, det var et godt spørsmål. Hvor ligger de nå?

«De blødde så kraftig at jeg la dem i svømmebassenget så lenge.»

– Hva? Basseng? Svømmebasseng? Hør, min gode mann, er ikke dette Lusaka 75 40 12 18?»

Uff, så leit.